

циклічно здійснюваний перехід в якісно новий стан сприяв досягненню поставлених цілей. Отже, поняття «управління» розглядається як системний, цілеспрямований вплив на об'єкт управління, який забезпечує виконання ним дій та досягнення заданих цілей, і ґрунтується на врахуванні характеристик та особливостей як об'єкта управління, так і діяльності, яка йому передує.

В словниках поняття «управління» подається як: керівництво, виправлення чиєїсь діяльності, планування, організації, мотивації та контролю, необхідного для того, щоб сформувати та досягти цілей організації.

Поняття «управління» має міжгалузевий характер і дуже складну семантику. Досить часто слово «управління» використовується як синонім до керівництва або менеджменту. Проте можна зустріти в літературі диференціацію цих понять. Поняття «управління» відносять до органів освіти, а поняття «керівництво» – до загальноосвітніх навчально-виховних закладів або навпаки.

Деякі дослідники висловлюють думку, яку можна вважати загальноприйнятною: поняття «управління» є більш широким, оскільки застосовується до різних систем. «Управління» і «менеджмент» в одних і тих же сучасних соціальних системах (організаціях) можна певною мірою ототожнювати.

Отже, менеджмент, управління – це, по суті, гра в дефініції. Невипадково у перекладній літературі вони часто використовуються як синоніми.

Послугуючись визначеннями понять, даними теоретиками та практиками управління, М.В.Гриньова, Л.В.Малаканова, Г.Ю.Сорокіна прийшли до наступних висновків:

- Поняття «управління», «керівництво» та «менеджмент» утворюють синонімічний ряд;
- Управління – це вид діяльності (управлінська), який забезпечує оптимальне функціонування та розвиток системи, узгоджує та координує діяльність людей щодо досягнення спільної мети.
- Управляють системами, процесами; керують – людьми, організаціями. Тобто управління і керівництво відрізняються.

Узагальнюючи сказане, визначимо, що управлінська культура, яка є видовим поняттям і характеризується системою управлінських знань та вмінь, професійних й особистісних якостей, видів мотиваційно-ціннісної сфери менеджера освіти, які забезпечують якісне виконання ним управлінських функцій.

УДК 378.091.32/33:61

Пішак В.П., Кривчанська М.І., Захарчук О.І., Черновська Н.В.

СКЛАДОВІ ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА ПАРАКЛІНІЧНИХ КАФЕДРАХ

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Підготовка майбутнього лікаря здійснюється впродовж всього навчального процесу. За таких обставин удосконалення вищої медичної освіти неможливе без впровадження в навчальний процес сучасних педагогічних технологій, методик навчання, з використанням нових методичних кроків.

Головною метою сучасних освітніх технологій як в цілому, так і в медицині зокрема, є підвищення якості знань, опанування величезним об'ємом інформації, необхідної для ефективного вивчення матеріалу. Для цього в медичну освіту необхідно залучення таких навчальних інформаційних технологій та концепцій, які будуть сприяти становленню і реалізації здатності засвоєння інформації та її реалізації у майбутньому.

Викладач стає свідком зниження рівня пізнавальної активності студента під час занять, невміння працювати спричиняє низьку самостійність студента. Тому обов'язком викладацького складу кафедр є урізноманітнення побудови лекцій і практичних занять, насиченість різнопланових підходів, методів і форм, що забезпечують ефективність процесу навчання.

Одним з напрямків оптимізації самостійної роботи студента є використання комп'ютерних навчальних програм та контролюючих систем. Наступним кроком щодо впровадження в навчальний процес комп'ютерних технологій буде розробка електронного підручника для лекційного курсу на основі якого стане можливим використання інноваційного спрямування щодо практичних занять. Таке поєднання дозволить розширити межі самостійної роботи студентів і рівня контролю знань. На черговому засіданні завідувачів кафедрами медичної біології заплановано обговорення цих питань та затвердження єдиної навчальної програми для електронного підручника «Медицина біологія».

Відсутність постійного пошуку шляхів удосконалення викладання призводить до одноманітності та шаблону в цій важливій діяльності. Це спричиняє втрату студентами інтересу до навчання. Тільки творчий підхід до навчально-методичного забезпечення, насиченість та різноманітність методів і форм забезпечать відповідну ефективність.

Варто вказати на роль освітніх сайтів біологічного спрямування. Тематичні сайти сприяють більш поглибленому вивченню конкретного навчального матеріалу, дозволяють самостійно обрати індивідуальний шлях вивчення тих чи інших біологічних закономірностей.

Одним з прогресивних напрямків – використання технологій дистанційного навчання. На центральному сервері університету розміщено повну навчально-методичну базу даних. Студенти з будь-якої точки доступу можуть вільно користуватися у цілодобовому режимі всім навчально-методичним надбанням вишу з будь-якої дисципліни,

що не тільки дозволить почерпнути їм потрібну інформацію, але й дасть можливість відповісти на контрольні питання домашнього завдання в позааудиторний час.

Підвищення якості викладацької діяльності та стимулювання ефективності роботи студента – ось важливі складові високопрофесійної підготовки майбутнього медика чи фармацевта.

УДК 371.3:61:614.23

Победьонна Г.П., Шупер В.О., Лаврінчук І.О., Шупер С.В.

ПІСЛЯДИПЛОМНА ОСВІТА У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ ТА ТЕРАПЕВТІВ

ДЗ «Луганський державний медичний університет», м. Донецьк

Актуальність проблеми

Необхідність безперервного підвищення кваліфікації лікарів на сучасному етапі розвитку медичної науки не викликає сумнівів. Створення первинної ланки сімейних лікарів у рамках реформування системи охорони здоров'я потребує від цих спеціалістів знань та умінь у багатьох галузях медицини. Сучасна медична наука стрімко розвивається, розширюючи потенціал діагностичних та лікувальних можливостей лікарів. Це обумовлює необхідність широкого кругозору, ґрунтовних знань лікаря для використання цих новітніх технологій. Однак професійне навантаження під час виконання лікарських обов'язків може обмежувати можливості лікаря у відстеженні та аналізі надбань сучасної медичної науки. Тому вищі медичні навчальні заклади намагаються надавати вчасну допомогу лікарям шляхом організації курсів підвищення кваліфікації та тематичного удосконалення (ТУ) на базі факультетів післядипломної освіти.

Мета. Сприяти підвищенню кваліфікації сімейних лікарів та терапевтів в галузі пульмонології.

Методи та результати

Кафедра внутрішньої медицини з основами пульмонології Луганського державного медичного університету розробила та впровадила в практику післядипломної освіти сімейних лікарів та терапевтів напрямки ТУ, які повинні допомогти вирішити нагальні потреби медичної допомоги у регіоні та відповідають напрямкам викладання на кафедрі. Заплановано проведення декількох циклів пульмонологічної спрямованості, які складаються з найбільш актуальних питань на сучасному етапі. Так, зростання захворюваності населення на бронхіальну астму та хронічне обструктивне захворювання легень обумовило розробки циклу ТУ «Синдром бронхіальної обструкції в практиці терапевта». Широка розповсюдженість алергічних захворювань, варіабельність їх клінічних проявів, необхідність профілактики та лікування медикаментозної алергії зумовила необхідність впровадження циклу ТУ «Актуальні питання алергічних захворювань в практиці терапевта». Також, на наш погляд, дуже важливим є вдосконалення знань лікарів у семіотиці й диференційній діагностиці кашлю як найпоширенішого синдрому у терапії взагалі та у пульмонології зокрема. Ці питання знайшли своє відображення у циклі ТУ «Кашель у практиці лікаря-інтерніста».

Висновки

Таким чином, широке використання можливостей вищих медичних закладів у професійній підготовці лікарів сприяє удосконаленню знань та умінь сучасних спеціалістів та отже підвищенню ефективності медичної допомоги в регіоні.

УДК 378.14

Протовень О.П., Мішук К.О.

ВИКОРИСТАННЯ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ ПРИ ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

Принцип гуманізації сучасної освіти передбачає зосередження уваги до особистості кожного студента, створення умов, необхідних для розвитку закладених природою задатків. Одним із можливих шляхів його втілення є диференціація освіти.

Диференційоване навчання — це така організація навчального процесу, при якій створюються умови, що дають змогу кожному студенту розкрити всі свої потенціальні навчальні можливості. У педагогічній науці термін „диференційоване” (тобто розподілене) навчання з'явився на початку ХХ сторіччя. Цій проблемі були присвячені роботи таких вітчизняних авторів як Н. Амінов, І. Богданова, О. Братанич, В. Галузинський, М. Євтух, П. Скорський та інші, котрі розкривали теоретичні основи побудови диференційованого навчання в школі. В